

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jiřího Lifky v právní věci žalobce: **L. B.**, nar. X., st. přísl. Alžírsko, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Praha 1, Opletalova 25, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem Praha 4, nám. Hrdinů 1634/3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 5. 2013, č.j. MV-35696-3/SO-2013,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalované, jímž bylo změněno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 4. 2. 2013, č.j. OAM-36130-22/MC-2009, ve výroku I. tak, že se žádost o obnovu řízení ve věci zrušení povolení k trvalému pobytu na území zamítá pro nesplnění podmínek uvedených v ust. § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu a obnova řízení se nepovoluje; ve výroku II. bylo rozhodnutí Ministerstva vnitra potvrzeno.

Žalobce v žalobě namítl, že ministerstvo jeho žádost o obnovu řízení ve věci zrušení povolení k trvalému pobytu na území zamítlo pro nesplnění podmínky uvedené v ust. § 100 odst. 2 správního řádu, tj. z důvodu, že žalobce podal předmětný návrh po marném uplynutí 3 měsíční subjektivní lhůty pro podání tohoto návrhu. Napadeným rozhodnutím však byla žalobcova žádost o povolení obnovy řízení zamítnuta z důvodu, že žalobce neuvedl žádné nové skutečnosti nebo důkazy, které by existovaly v době vydání rozhodnutí a které nebyly reflektovány bez zavinění žalobce v předchozím řízení.

Dle žalobce nelze podmínku předložení nových skutečností a důkazů vykládat restriktivně. Tvrzená nekompetentnost opatrovníka ve správním řízení je námitkou novou, neboť žalobce nemohl tuto námitku v předchozím řízení uvést, což vyplývá i ze skutečnosti, že byl tento opatrovník žalobci ustanoven z důvodu, že se žalobci v tomto řízení nedařilo doručovat. Opatrovník tedy vystupoval v původně vedeném správním řízení, avšak jeho nekompetentnost byla žalobcem zjištěna až následně a tuto skutečnost žalobce uvedl v návrhu na obnovu řízení.

Dle žalobce byl ustanovený opatrovník Diecézní charita Plzeň v řízení od počátku nečinný, byly tak splněny podmínky pro jeho zrušení a ustanovení jiného opatrovníka. Jestliže takový postup správní orgán nezvolil, jednalo se z jeho strany o postup nezákonný, mající za následek zásah do práva účastníka na spravedlivý proces; v této souvislosti žalobce odkázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 31. 3. 2005, sp.zn. II. ÚS 629/04. Provedený důkaz protokolem o podání vysvětlení bývalé manželky žalobce, jak je interpretován správním orgánem v napadeném rozhodnutí, je nepravdivý a zavádějící.

Z výše uvedeného je dle žalobce zcela zjevné, že ze strany správního orgánu došlo k vydání nezákonného rozhodnutí, které má za následek mimořádně závažný dopad do jeho osobní i správní sféry. Závěr žalované je projevem přepjatého formalismu a jako takový je nepřezkoumatelný a nezákonný.

Žalovaná ve vyjádření k žalobě konstatovala, že odůvodnění žaloby je vystavěno na stejných argumentech a skutečnostech, které žalobce uvedl v odvolání proti rozhodnutí o zamítnutí povolení obnovy řízení, a ke kterým se žalovaná již v odůvodnění napadeného rozhodnutí vyjádřila. Žalovaná proto v reakci na podanou žalobu odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí s tím, že v daném případě nebyly dány důvody pro obnovu řízení, ve kterém bylo odvolateli zrušeno povolení k trvalému pobytu.

Ze správního spisu vyplývají následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 4. 2. 2013, č.j. OAM-36130-22/MC-2009, byla ve výroku I. zamítnuta žádost žalobce o obnovu řízení a obnova řízení ve věci zrušení povolení k trvalému pobytu podle ust. § 87l odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1996 Sb. ve znění platném do 31. 12. 2010, nebyla povolena ve smyslu ust. § 100 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Ve výroku II. nebyl žádosti o obnovu řízení přiznán odkladný účinek podle ust. § 100 odst. 6 zákona č. 500/2004 Sb. Ministerstvo vnitra dospělo v rozhodnutí k závěru, že žalobce nesplnil zákonem uvedené podmínky pro obnovu řízení, uvedené v ust. § 100 odst. 2 správního řádu. Napadené řízení bylo zahájeno dne 25. 11. 2009; povolení k trvalému pobytu bylo zrušeno rozhodnutím č.j. OAM-36100-10/MC-2009 ze dne 9. 2. 2010, rozhodnutí nabylo právní moci dne 8. 3. 2010. Dne 13. 7. 2011 tuto skutečnost zjistil i žalobce. Tato skutečnost je patrná z toho, že mu byl v uvedený den vystaven výjezdní příkaz č. GA0170158 a dále tento fakt uvedl ve svém vyjádření ze dne 14. 7. 2011, které bylo správnímu orgánu doručeno dle podacího razítka dne 15. 7. 2011. Žalobce tedy od 13. 7. 2011 věděl, že mu bylo pravomocně zrušeno povolení k trvalému pobytu. Návrh na obnovu řízení však žalobce podal až dne 5. 11. 2012, což je téměř 1 rok a 4 měsíce poté, co se žalobce rozhodnou skutečnost dozvěděl. Žalobce tedy sice splnil podmínku podat žádost o obnovu řízení ve lhůtě nejpozději do 3 let od právní moci napadeného rozhodnutí, ale zároveň nesplnil podmínku rovněž uvedenou

v ust. § 100 odst. 2 správního řádu, a to podmínku podat žádost o obnovu řízení ve lhůtě do 3 měsíců ode dne, kdy se o důvodu obnovy řízení dozvěděl.

Rozhodnutím žalované ze dne 31. 5. 2013, č.j. MV-35696-3/SO-2013, bylo výše uvedené rozhodnutí ministerstva změněno ve výroku I. tak, že se žádost o obnovu ve věci zrušení povolení k trvalému pobytu na území zamítá pro nesplnění podmínek uvedených v ust. § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu a obnova řízení se nepovoluje; ve výroku II. bylo rozhodnutí potvrzeno. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná dospěla k závěru, že ministerstvo nepostupovalo správně, když žádost o obnovu řízení zamítlo pro nesplnění podmínky uvedené v ust. § 100 odst. 2 správního řádu, aniž by nejdříve posoudilo, zda žalobce skutečně předkládá takové důvody, které jsou podřaditelné pod ust. § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu. Z ust. 100 odst. 2 správního řádu je zřejmé, že je subjektivní lhůta vázána na existenci důvodů pro obnovu řízení a běží ode dne, kdy se účastník řízení o těchto důvodech pro obnovu řízení dozví. Pokud žalobce takové důvody ke své žádosti o obnovu řízení vůbec nepředložil, subjektivní lhůta 3 měsíců, dle názoru žalované, běžet nezačala. Tvrzení Ministerstva vnitra, že 3 měsíční lhůta pro podání žádosti o obnovu řízení běžela ode dne, kdy se odvolatel dozvěděl o tom, že mu trvalý pobyt byl na území zrušen, tj. dne 13. 7. 2011, je nesprávné. Okamžik, kdy se odvolatel dozvěděl o tom, že mu bylo povolení k trvalému pobytu zrušeno, není pro běh lhůt s ohledem na znění ust. § 100 odst. 2 správního řádu významný.

Žalovaná dále uvedla, že v žádosti o obnovu řízení namítaná nezákonnost rozhodnutí (nečinný opatrovník žalobce) není zákonným důvodem pro obnovu řízení dle ust. § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu; v této věci žalovaná citovala rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 6 As 39/2009-79, zabývající se institutem obnovy řízení. Skutečnosti, které žalobce uvádí ve své žádosti o obnovu řízení, mohly být v případě jejich oprávněnosti a za současného zachování zákonných lhůt, důvodem pro zahájení přezkumného řízení dle ust. § 94 správního řádu, ale nikoliv důvodem pro obnovu řízení, neboť ukazují na možnou nezákonnost vydaného rozhodnutí. Zahájení přezkumného řízení však bylo v daném případě vyloučeno již jen z důvodu uplynutí zákonem stanovených lhůt.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Podle ust. § 100 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými a pokud tyto skutečnosti a důkazy mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.

Podle ust. § 100 odst. 2 věty první správního řádu může účastník podat žádost o obnovu řízení u kteréhokoliv správního orgánu, který ve věci rozhodoval, a to do 3 měsíců ode dne, kdy se o důvodu obnovy dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne právní moci rozhodnutí.

Před samotným posouzením důvodnosti žalobních námitek považuje soud za potřebné nejprve přiblížit institut obnovy řízení, upravený v ust. § 100 a násl. správního řádu. Obnova řízení je mimořádným opravným prostředkem, který umožňuje z důvodu skutkových omylů zjištěných až po právní moci rozhodnutí znovu rozhodnout ve věci samé a tedy prolomit překážku věci pravomocně rozhodnuté (*rei iudicatae*). Obnova řízení se skládá ze dvou samostatných stádií. V prvním stádiu tzv. *iudicium rescindens* (řízení o povolení obnovy), které je upraveno v ustanovení stěžejním pro posuzovanou věc, tj. v ust. § 100 správního řádu, správní orgán pravomocně rozhodnutí neposuzuje meritorně, avšak zkoumá, zda jsou splněny podmínky pro obnovu řízení a rozhoduje, zda obnovu povolí či nikoliv. V případě povolení obnovy řízení následuje druhé stádium tzv. *iudicium rescissorium* (obnovené řízení), upravené v ust. § 102 správního řádu, ve kterém se znovu rozhoduje meritorně, tedy o věci již rozhodnuté v původním řízení. Možnost podání návrhu na povolení obnovy řízení je časově omezeno, a to stanovením subjektivní a objektivní lhůty v ust. § 100 odst. 2 správního řádu; tato lhůta je konstruována jako lhůta prekluzivní (propadná). Subjektivní lhůta v délce 3 měsíců počíná běžet ode dne, kdy se účastník řízení o důvodu obnovy dozvěděl, objektivní lhůta v délce 3 let běží ode dne právní moci rozhodnutí.

Žalobce v žalobě nejprve poukazuje na skutečnost, že správní orgán I. stupně zamítl ve výroku I. svého rozhodnutí jeho žádost o obnovu řízení ve věci zrušení trvalého pobytu na území z důvodu opožděnosti tohoto návrhu v důsledku zmeškání subjektivní tříměsíční lhůty dle ust. § 100 odst. 2 správního řádu, avšak žalovaná tento výrok v napadeném rozhodnutí změnila tak, že žádost zamítla dle ust. § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu s odůvodněním, že žalobcem v návrhu uvedené skutečnosti nemohou být důvodem pro obnovu řízení. Takovýto postup žalované nelze shledat nepřipustným či nezákonným, neboť správní řízení tvoří v zásadě jeden celek od jeho zahájení až do právní moci konečného rozhodnutí, a že tedy v zásadě není vyloučeno, aby odvolací správní orgán napravit vady řízení před správním orgánem prvního stupně, stejně jako rozhodnutí v něm vydaného. Při změně rozhodnutí pak platí obě rozhodnutí společně (tvoří fakticky jeden celek), a to v mezích provedených změn. Změna rozhodnutí ale spočívá výhradně ve změně výroku, protože pouze výrok je závaznou a vykonatelnou částí správního aktu, kterou se přiznává účastníkům řízení určité právo nebo se mu stanoví určitá povinnost, popř. se závazně deklaruje, že zde určité právo nebo povinnost je, či není. Změna výroku navíc musí být podepřena vyložním důkazního a právního stavu a z nich vyplývajících odlišností mezi důvody rozhodnutí správního orgánu prvního a druhého stupně (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2008, č.j. 2 As 20/2008-73).

Soud však neshledává správným závěr žalované ohledně přednosti přezkoumání žádosti o obnovu řízení stran důvodnosti návrhu před posouzením jeho včasnosti. Je nelogické a nemyslitelné, aby správní orgán nejprve zhodnotil důvodnost takového návrhu, tj. zda v návrhu uvedené skutečnosti či důkazy odůvodňují povolení obnovy řízení ve smyslu ust. § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu, a v případě negativního výsledku tohoto přezkoumání učinil závěr, že za takové situace nemohla subjektivní tříměsíční lhůta pro podání návrhu začít vůbec běžet. Žalovaná tímto výkladem *de facto* vylučuje zákonem stanovenou subjektivní prekluzivní lhůtu pro podání návrhu na obnovu řízení v případě nedůvodnosti tohoto návrhu. Posouzení relevantnosti skutečností uvedených v návrhu na povolení obnovy řízení přichází v úvahu až po vyjasnění otázky včasnosti podání návrhu. Při posouzení včasnosti podání návrhu nepřezkoumává správní orgán skutečnosti uvedené žalobcem v návrhu na povolení obnovy řízení co do jejich důvodnosti podle ust. § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu, ale omezí se pouze na úvahu, zda argumenty, které navrhovatel uvedl na podporu svých tvrzení o včasnosti návrhu, jsou pravdivé či nikoliv.

Správně se tedy žalovaná v napadeném rozhodnutí měla soustředit na přezkoumání rozhodnutí ministerstva co do závěru o opožděnosti návrhu žalobce na podání návrhu na povolení obnovy řízení; žalobce správnost tohoto závěru odvolací námitkou zpochybnil. I přes toto pochybení žalované neshledal soud důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí, a to s ohledem na níže uvedené skutečnosti.

Za prvé se žalobce ve svém odvolání proti rozhodnutí ministerstva o zamítnutí návrhu na povolení obnovy řízení neomezil pouze na argumentaci zpochybňující správnost závěru o opožděnosti podání návrhu, ale dále odvolacími námitkami taktéž brojil proti závěrům o nedůvodnosti skutečností v návrhu uvedených, přičemž jsou tyto námitky totožné s námitkami obsaženými v žalobě. Změna právní kvalifikace ve výroku I. napadeného rozhodnutí tak ve svém důsledku ani fakticky nevedla ke ztrátě možnosti žalobce odvolat se proti prvostupňovému rozhodnutí.

Za druhé soud shodně se žalovanou shledal skutečnost uvedenou žalobcem v návrhu na povolení obnovy řízení dle ust. § 100 odst. 1. písm. a) správního řádu za nedůvodnou. Jak již soud výše předestřel, institut obnovy řízení umožňuje znovu rozhodnout ve věci samé z důvodu skutkových omylů zjištěných až po právní moci rozhodnutí. Důvod, uvedený žalobcem ve prospěch povolení obnovy řízení, spočívá dle žalobce ve skutečnosti, že ustanovený opatrovník žalobce Diecézní charita Plzeň byl v řízení o zrušení povolení žalobce k trvalému pobytu na území po celou dobu řízení nečinný (opatrovník byl žalobci ustanoven z důvodu, že se mu nedařilo doručovat). Ponecháním takto nečinného opatrovníka a neustanovením jiného mělo dojít k nezákonnému postupu správního orgánu, majícímu za následek zásah do práva účastníka na spravedlivý proces.

Ustanovení a ponechání opatrovníka, který je v řízení zcela nečinný, není omylem skutkovým. Jedná se o nesprávný postup, o procesněprávní nedostatek, vadu řízení. Žalobcem namítanou procesní situaci, spočívající v nečinnosti opatrovníka, totožně interpretoval i Ústavní soud např. v nález ze dne 22. 10. 2009, sp.zn. III. ÚS 1400/09, který ji shodně interpretoval jako postup, „*kdy je ustanoven a poté tolerován zcela nečinný opatrovník, je nepřipustným formalismem, který ve svém důsledku popírá právo nepřítomného účastníka na spravedlivé řízení.*“

Ve svém důsledku tedy jde o porušení procesněprávních předpisů, o porušení zákona (v daném případě porušení správního řádu). K nápravě pravomocných rozhodnutí správních orgánů pro jejich nezákonnost, v případě, kdy lze důvodně pochybovat o tom, že rozhodnutí je v souladu s právními předpisy, neslouží institut obnovy řízení. Za této situace přichází do úvahy institut přezkumného řízení podle ust. § 94 a násl. správního řádu.

Z výše učiněného hodnocení důvodnosti návrhu žalobce na povolení obnovy řízení tak vyplývá, že pokud by soud zrušil rozhodnutí žalované pro nesprávnou právní kvalifikaci důvodu zamítnutí návrhu, tj. že prioritně měla být posuzována včasnost návrhu, jednalo by se o postup v rozporu se zásadou hospodárnosti řízení, neboť by to nemohlo ničeho změnit na výroku následného rozhodnutí žalované o návrhu žalobce na povolení obnovy řízení, který by byl v každém případě zamítavý, protože námitka týkající se nesprávně ustanoveného opatrovníka není důvodem pro povolení obnovy. Proto soud postupoval podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. a žalobu pro nedůvodnost zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn podle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalované žádné náklady řízení nevznikly

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 27. září 2017

JUDr. Ing. Viera Horčicová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: L. H.